

узагальнення дає змогу дослідникові висунути припущення, що пояснює появу і розвиток накопичених фактів. На етапі перевірки відбувається зіставлення реальних фактів з наслідками, які виведені з гіпотези за допомогою дедукції. На етапі доказу висновки, отримані з аналізу і зіставлення фактів, перевіряються за допомогою практичних експериментів. Саме на третьому етапі гіпотеза доводиться або спростовується.

Доведена гіпотеза стає науковою теорією. Таким чином, в економіці розвиваються і видозмінюються всі форми наукового пізнання.

Ю.Т. Боровик

ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ В ІНТЕГРАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Академічна, галузева та вишівська науки безпосередньо інтегруються з вишівською освітою. Це і підготовка наукових кадрів у виші, і спільні дослідження. Тому можна констатувати, що наука й освіта, і особливо сегмент останньої – вища школа – безпосередньо взаємопов'язані, взаємоінтегровані галузі. Проблеми науки – це прямо чи опосередковано проблеми вищої школи, і навпаки.

Перед вищою школою завжди стояло, стоїть і буде стояти головне завдання – готувати спеціалістів на рівні сучасних вимог, які висуває практика. Цьому підпорядкована, головним чином, вишівська наука. Сьогодні динаміка цивілізаційних процесів така, що 75 % інформації, яку отримує студент на першому курсі, на п'ятому вже застаріває. Виникає проблема – чому і як вчити? Це проблема багатопланова і неоднозначна. Сьогодні треба відійти від принципу «освіта на все життя», яким керувалися у підготовці спеціаліста з вищою освітою донедавна. Цей принцип – хибний. У сучасних умовах динамічного розвитку науково-технічного прогресу актуальним є перехід до принципу «освіта протягом усього життя». Тому найважливішим є навчити студента вчитися. Інформативний, репродуктивний підхід в освіті – це вчорашній день, він не просто малоефективний, це даремно втрачений час викладача і студента. Головне сьогодні – вчити студента мислити, аналізувати, робити узагальнення, працювати на рівні найновіших досягнень науки, реалізувати це завдання непросто.

Найскладнішою з проблем у цьому відношенні є кадрова. Можна забезпечити технічним оснащенням лабораторію, можна комп'ютеризувати класи, можна навчити студента працювати на комп'ютері, але навчити студента творчо мислити, глибоко аналізувати складні процеси, явища, працювати на рівні сучасного розвитку науки може тільки викладач, спеціаліст, який сам працює на рівні сучасних

наукових досягнень. Тобто викладач повинен бути не репродуктором знань, репродуктором інформації, він повинен бути аналітиком, науковцем і, цілком очевидно, педагогом. Він повинен увести студента у світ науки, світ аналізу. Тепер необхідно відмовитися від традиційних лекційних курсів, збільшити обсяг практичних, лабораторних занять, створити умови для того, щоб студент не вчив, не студіював, не зубрив, а творив. Інформація повинна бути лише засобом для вирішення головного завдання – навчити студента творчо мислити. Тому необхідно творчо підходити і до проблеми «суцільної комп'ютеризації» навчального процесу. Воно може ефективно виконувати свою функцію лише як одна з форм самостійної роботи студента і ніколи не замінить живого спілкування викладача зі студентом.

Таким чином, інтеграція вишівської освіти і науки України в аналогічну європейську систему стосується не тільки і не стільки організаційно-інституційного боку нашої національної системи освіти, більше того, саме в цьому сегменті проблем існує найменше. Основні з них стосуються економічних і соціально-економічних підвалин. З цією метою інтеграційні процеси у сфері вищої школи і науки слід синхронізувати з більш активною державною соціально-економічною політикою в цілому, і зокрема в освіті й науці.

І.В. Токмакова

РОЗВИТОК НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Активізація процесу професійного становлення майбутнього економіста передбачає формування в нього науково-дослідницької компетентності, що зорієнтована: на озброєння студентів системними методологічними знаннями; забезпечення вільного оперування ними дослідницькими діями; сприяння усвідомленню якості саморуку як професіонала; спрямування студентів на самовдосконалення як науковця-дослідника. Науково-пізнавальна та науково-дослідницька діяльність майбутніх економістів розглядається як стартова платформа, що забезпечує цілісність активного оволодіння ними ключовими компетентностями (науково-дослідницькою, соціальною, комунікативною, полікультурною, інформаційно-технологічною, професійною, компетентністю саморозвитку).

Звідси підвищується значущість наукової складової у підготовці студентів, яка приводить до необхідності: розвитку студентської науки та інновацій у сфері освіти; розвитку сектора студентських досліджень і розробок; створення умов для інтеграції дослідницьких та освітніх процесів; підвищення ефективності управління студентською наукою; розвитку системи оцінки якості та результативності студентських